

Стахановецјаслыг опыт— вёрлөзомын став ужалыс- јаслы (ПОМ)

Лунын 11 кубометр норма-
ны застрељшікјасбы. ВКП(б) ЦК да Союза ССР-са Наркомъеслыс да вёрлөзомын да кылдбачылук котыртм вылб, бурмабын вёр грунтам да ректом, кырл подвозка вылын нормајас кутісны ветвьртчыны пошти кыкпб. Вёрпункттыртіс којмабд кварталса план. Но вёрпунктса діректор Ашуков йорт дүгдіс тәжірысны уж котыртм вёсна, і бара лоісны простојјас.

Тајд прімерыс петкодлб, мыж вёр промышленностса уна работнікјас оз-на чувствуютны государственій план тыртм вёсна страна вөзин кывкутбомб, оз тәжірысны странабс вёр материаласбын снабжајтм вёсна. Најб оз бырдны вредітельствоны последствијеас, ужалдын Інциденттік, творческоб бітог. Кор стаханонеџас петкодлбны інциденті, таңбом хожајственікјасыс оз саммын сіјбс подхватитын Вёр промышленностса руково-дејтас долженб овла-дејтны бескодлбны болшевистскоб стілбн. Најб долженб, кырл сый велд Стадіонскоб Центральд Комитет, журнубны массажас трудбовј кыптбомб да сувтны стахановской двіже-ніелбн Іурас.

Вёрлөзомын ужалб сөветскоб інтеллігенциалбн важноб отр'ад—інженерјас да техникјас. Најб кімн не еща күлчјас коллектівній стахановской уж котыртм вылб. Но вёр овмбын, кінб ишта зев уна кустаршінасы, кінб ізбыс воясаси прімітівній оборудование кіне вилын, інженерно-техническоб кадрјаслбн тәдчанлұнын жаўоз оз донявсы. Партия да правителство вёр промышленност мәддени зев уна ценој механизмас, кодјасбын овла-дејтни інженерно-техническоб работнікјас отсөгтөг абу позана. Инженерјас да техникјас вёрлөзанінjasын ужлыс стахановской методјас прімеритбомын долженб ло-

“Правда”. декабр 7-од лун.

Сыктывдинса вёрпромхозлён декабр 3-од лун кежлө 4-од кварталын вёрлөзом муном јылыс сводка

Вёрпунктјас	Пётрбома		Кыскома		Ужалб	
	Тыртбома IV-од квартал заводір-чомсан (прочентјасбы)	Вітунія 6д (прочентјасбы)	Тыртбома IV-од квартал заводір-чомсан (прочентјасбы)	Вітунія 6д (прочентјасбы)	Юз вин	Вөв вин
Мака	40,0	4,8	13,7	—	226	57
Папа	34,7	2,6	3,5	—	215	58
Ыб	28,8	3,3	11,5	1,9	303	77
Инладор . .	21,9	3,3	4,0	1,2	216	48
Ставис вёр-промхоз паста	30,5	3,4	8,2	0,9	960	240

ВКП(б) історія велодысјаслы отсөг

1861 BOGA РЕФОРМА

1861 вёса феврал 19 лүн цар Александр II-ой ле-гіс крестанабс крепостнб замісімістыс „мездом“ жылдыс маңфест. Тајд волі буржуазнб реформа, кодбс нүбдома помешшік-крепостнікјас кіясбын. Тајд реформасо помешшік-крепостнікјасы быт ковміс нүбдомы сы вёсна, мыж Россіянын капитализмлён развітіе, товарнб обменлён содом чорыда требуялдыс крепостнікјасы овмбыс крепостнікјасынчылыштік формасы бырдом.

1853—1855 вёса крымскоб кампаніе дырі царізмлён пораженіе петкодліс крепостнб Россіянын сіслунсі да бордољомс. Сілбажжоб кадб крестанској революціоній движениелбн бурнб содом угрожајтіс чышишкыштын ставнас помешшічје крепостнікјасынчылыштік сістема. Ставыс тајд заставитіс перво помешшікбс, Александр II-ойбс, прізнайтны, мыж буржык мездомыны крестанабс „вывсан“, віччысом дорыс, кор крестана кыпбұчасны да асныс мездасны асныс „увсан“.

1861 вёса реформа, кырлінділіс В. I. Лєнін, воліс Россіябс буржуазнб монархіјаб піртан туу кузавоғд востколбн.

Крепостнб право отменітіз Россіянын волі зев еша фабрікјас да заводјас. Капіталізмлён развіајтчом зев Іона Тормозітчіс крепостнікјасын да заводјасын зев уна рабочійлар волін крепостнікјасын, кодјас ләрсілісін оброк вылб помешшікјасын. Тајд рабочійларыс волі 21% тауымтам. Сыыс кынрл помешшік имейтіс право корны ассыс крепостнікјасы бор бікті, мыж волчл зев гырыс үедебіствоас фабрікантасы, најб медса квалифіцированн оброқом жасыс лішатбомб.

Мырдона крепостнб уж сегітіс ужлыс ічті проізводітельност промышленностын да вілем овмбын. Ставыс тајд Іона кутіс проізводітельній выніаслыс развіајтчом.

Проізводітельній выніас развіајтчомлы зев ыжыд препіятствіеин волі сілбажжоб көрттујаслбн абутомлун. Россіянын 1861 воянн көрттујас волі сомын 1.488 верст. Көрттујас абутом вылб Енгельс інділіс кырл крымскоб војнаын Россія пораженіелбн помкајасын вылб. Сілбажжис: „Армия погібајтіс імперіалбн гігантскоб простиранствоас вёсна војенній дејствіејаслын театр дінб куз перекодјас дырі; колб волі бырдны тајд ылі тујсі стратегіческоб көрттујас сең отсөгін“ (Маркс, Енгельс, Соч., т. XVI, 2 Іюнь, 398 лістб.).

Ставыс тајд заставитіс царбс да помешшік-крепостнікјасы мунны крестанабс „мездом“ вылб.

Но ачыс „мездомыс“ волі сещом характера, мыж крепостнікјасын отноше-ніеас ишта зев на су-ществујтісны, 1861 вёса

реформа нүбдігін крестанабс мездомын унжык мусыс, коді волі најб ползованіеын. Сілб шусана „отрезокјас“ (мәд ногой-кб) кадбс вундома крестаналыс 1861 вёса реформа нүбдігін составлајтісны 27 губерніянын 16—18 процент. Торја губерніяасын „отрезокјас“ составлајтісны ишта ыжыджаңык юкбн. Сілб, Саратовскоб губерніяын волі вундома крестаналыс помешшікјасы иблза вылб наіб мұлдыс 40 процентс, Екатерінославскобынын 38 процент, Полтавскобынын—37 процент, Казанскобынын—30 процент да с. в.

Ставс нафелб крестана получітісны 103,5 мілліон федатіна дон вылб. Мулды, коді волі помешшічје крестанаползованіеын, риночнб дон волі 648 мілліон шајт. Но помешшікјас дон-жасын сіјбс 867 мілліон шајт. Тагыс гөбөрвоана, мыж крестаналы ковміс мынтыны не сомын мусыс, но і асланыс мездомыс. Сыыс кынрл тајд суммасы волі рассрочітіма 49 во вылб сложноб прбентјас содом (мәд ногой-кб аргавасын процентјас долг вылб і сыыс кынрл прбентјас вылб прбентјас). 1907 вөз крестана мынтыны выкупноб платежјас 2 мілліард шајт.

Помешшічје крестаналыс кынрл воліны сілб шусана государственій крестана, мәд ногой-кб крестана, кодјас олісны государствовлы пригадлежитіс му вылын. Тајд крестаналыс волі вуждома оброк вылб, коді лодаліс најб выкуплы, да 1907 во кежлө најб мынтыны государствоны 1 мілліард шајт.

1861 вёса реформа, крепостнікјасы төдчана коласас соҳранітбомб, сувтдіс крестаналыс вытісбекі положеніе, сіјбс платежјас 1907 воянн гіжліс:

„...со во жын крестана мучітісны, ојзісны, ыңғайлісны, кулісны сещом нафелас вылын, сещом платежјас нартітім улын, крестаналыс помешшікјас-код правителствои „міртічдан“ нартітім улын—кытчыл ставнас крестанство ез во бініа терпітін позтам состояніе“ (Соч., т. XI, 115 лістб.).

Крепостнікјасы төдчана коласас соҳранітбомб, сувтдіс крестаналыс вытісбекі положеніе, сіјбс платежјас 1907 воянн гіжліс:

А. ГУРЈЕВІЧ.

Хроніка

Н. I. Жежов Йортес, аслас кором серті, мездома Пышкобса фелюас куз Нарком обязанностасын сіјбс Вавын транспорт куз Народноб Коміссарын колбомб.

ССРС-са Пышкобса де-лојас куз Народноб Коміссарын вынсодома Л. П. Берія йортес.

СССР-са СНК-ын да ВКП(б) ЦК-ын

Колхозјасын деңежиң дөходјас јуклөм јылыс

Местнöй органјассан да колхозјассан ходатајствојас воомкод јитöбын ССР Сојузса Народнöй Комисаријаслön Свет да ВКП(б) Централнöй Комитет, ССР Сојузса СНК-лыс да ВКП(б) ЦК-лыс 1938 вога апрел 19 лунса шубом вежом могој, шуен:

Вынсöдны селскохозјаственнöй артел Примернöй Уставлыс 12-бд статта тащом ногдн:

12. Артеллөн бостом деңежиң дөходјасыс артел:

а) мынтö гоударстволы законöн установитом налогјас, вочо страховбј плаќежјас да деңежиң скудајас мынтöм первој очерејда пöрадокын;

б) нудбö колана рöсходјас текушшöй производственинöй нуждајас вылö, кын: селскохозјаственнöй орудијаслön текушшöй ремонт, скот лечитом, вредителјаслön тыш да с. в.;

в) вештö артеллыс адми-нистративно - хозјајственнöй расходјас, си вылö деңежиң дөходјасыс кык процентыс не унжык сетомбн;

г) сетб средствојас културнöй нуждајас вылö, кын: колхознöй кадрјас го-твöтöм, яслыјас, детпло-шадкајас котыртбм, рафio сувтöдм да с. в.

д) содтö артеллыс неф-либö фонд тащом расходјас вочом могој: селскохозјаственнöй орудијас, скот небöм вылö, строитељнöй ма-теријасыс мынтысöм вылö, рабочобjаслön, кодјас босг-сöны строитељство вылбокыс, мынтысöм вылö.

Нефелимбö фондјас сод-тöм вылö отчисленїејас вочсöны зерновбј рајонјасын 12 не ешажык, но 15 не унжык прöчент разме-рын, техническбј културајас вöдитан да жivotно-водческбј рајонјасын 15 не ешажык, но 20 не унжык прöчент размерын артеллён.

Ассыс прöст деңежиң средствојас артел виц аслас текушшöй счот вылыш банкын либö сберкассасын. Текушшöй счот вылыш спиштöм вочсö сбмын артел правлењие прíказ серти, коди дејствитељнöй сбмын ем кб сені кырымпасјас ар-тelsa председателлён да шшöтөвөлдöн".

деңежиң дөходјасыс; е) артеллөн деңежиң дөходјасыс став колом суммасö артел јуклөм ар-тelsa шленјас костын тру-дофенјас серти.

Став дөходиң поступле-нијејас быт гїжбны артел приходö најо воан луныг же соронжык.

Кын деңежиң дөходјас поступле-нијејас вылö, си i сред-ствојас расходујтöм вылö артел правлењиејен lösödöcö rodöböj смета, коди пы-рö вынö сбмын артелса шленјаслön обшишö собра-нијејен утвердијтöм бöрын.

Средствојас расходујтöм правлењие вермб вочны сбмын сијо статтајас куза, кодјас предсмотрибма сметабн,—расходиң сметаин статтајас статтајас средствојас правлењиејен унжала дасöкмисöd во-нин. Уж норма быд во тијтала содтöдöн. Таво ужавны бостчи сблöмсанъ-ж, но лок сијо, мыј ворпункт зев щöкыда вежжалö мијанлыс ужалаан места.

Колхозыкјас обшишö собра-нијејен утвердијтöм гodo-вöj расходиң сметаин кол-хозлön производственинöй нуждајас вылö правлењие, урожај вылö окончательнöй вöдјас тöдмалом да колхозыкјас об-шишö собра-није шубом бöрын.

Ассыс прöст деңежиң средствојас артел виц аслас текушшöй счот вылыш банкын либö сберкассасын. Текушшöй счот вылыш спиштöм вочсö сбмын артел правлењие прíказ серти, коди дејствитељнöй сбмын ем кб сені кырымпасјас ар-тelsa председателлён да шшöтөвөлдöн".

Вороњежскöй меџицинскöй институтын помасісны выпускнöй екзаменјас. Врачјасыс званїе бостісны 150 морт. Унаён институт помалысјас пыс бостісны назначеније странаса окраиннöй рајонјасоб.

Снимок вылыш: Комсомолец-врачјас (шүрга выв-сан вескыд вылö) П. А. Самосудова, Н. И. Величковскаја да П. Г. Кочеров, кодјас мунбны практиче-кбј уж вылö даљеј Востокоб.

Сувта воզынмуныс ворледысјас padö

Ме ворледан уж вылыш унжала дасöкмисöd во-нин. Уж норма быд во тијтала содтöдöн. Таво ужавны бостчи сблöмсанъ-ж, но лок сијо, мыј ворпункт зев щöкыда вежжалö мијанлыс ужалаан места.

Кр'ажскöй механическим ворледан ворледом мунб омбла. Тавоса нолбö кварталын колö пöрбöн 28 сурс кубометр, а пöрбöн 2 сурс кубометрыс не унжык. Ворледыс мас-тер пукалö кабиетас, ворледысјас динö оз волывлы, налы колана отсöг озет.

Омбла фелдыс ворпункт-

лөн i јозбс вербујтöм ку-за. Вербовшикјас веглыв-лоны месіајас вылö, но налбн ужыс оз тыдав.

Клим Ворошилов нима колхоза юралыс Петрунёв јозбс ворбö мöдöдм пыдди ыстома віна баржа ректыны.

Ме кöсјиса закрепітчыны ворледан уж вылö сезон помагтö да лунса нормајас тыртавны 200 прöчентыс не ешажык вылö. Та вылö-ж чуксала мукбд вор-ледысјасобс.

Кр'ажскöй механическим ворледаныс стахановец

ПЕТРУНЁВ.

1300 кубометр лоё ыскöмä

Производство вылыш ме-унаён 9 во-нин. Унжала бу-ра, дај јозыс мебö лыдбö-ны стахановкаан.

Таво ме вочи договор 1300 кубометр ворб ыскöмä вылö. Кык толыс-нин ме унжала лösöдчана уж-јас вылыш. Ны би прогул ме ег вочлы дај ог воч.

Воручастокын ме ордји-са Поля Торлоповакöд.

Асыным кöсјисом мі пöр-там олбöм. Кута i во-нин ужавны бура, вылыш производитељногбн.

Ме чоломала партиялыш да правитељстволыс ворледом бурмöдом јылыс шубом-сö. Тајо шубом подув вылас ворледан план лоё тыртама содтöдöн.

Шыладор ворпунктса ыскасыс стахановка ШАРЫГИНА.

КИНО

„ВЫБОРГСКАЯ СТОРОНА“

(МАКСИМ ЈЫЛЫС КИНОТРИЛОГИЈАЛОН 3-бд СЕРИЈА. СЦЕНАРИЈ да ПОСТАНОВКА Г. КОЗИНЦЕВЛОН да Л. ТРАУБЕРГЛОН. ПРОИЗВОДСТВО „ЛЕНФИЛЬМЛОН“).

Коди мијан странаын оз-тöд Максимос? Справедлив-воја пошö шуны зыртчом кепкаа тајо муса зонсö по-пульарнöй јоз пыс бтёкön, коди сылд лösöд сylan-кывјас. Максим—сијо пов-тöм, спокојнöй, мужествен-нöй да сыкд щöш прöстöй, бесхитростнöй да задушев-нöй роч рабочој—больше-виклон ловја олицетворе-није.

Ми тöдам сылыс став олбöмс. Сијо сеќдм-жо-јасињ, кын сијо ачыс. Сијо славињ карлён, Пітерса заводскöй рајонлон, Вы-боргскöй стороналон пi, коди (карыс) сетic мијан рöфиналы народ шуд вöсна, социализм вöсна сымытта

мужественнöй борецјасос. Картинијас „Юност Максима“ да „Возвращеније Максима“ прöдјелтисны ыжыд успехон мијан странаса крајсан да крајд. Зритељ азыліс экран вылыш ассö олбöмс, сијо нинбöн кра-гиттöг да видумкајастöг. Картиналон геройјас волини правдивöйс, жизненнöйс. Налён поступокјасыс да дејствијасыс какижтисны гöгрвоанаиы, јестествен-нöй. Зритељ овмдчис картинаса персонажаслön. Сијо најос ошщущајтis кын матыса да дона јозбс, кын славињ Јортјасос—и Максимос, и Наташаос, и рабочој Мішшенкоос, чу-фенсöй старикос. Medga-нин

реалностон, сијо пырс мијан сознанијеб кын ловја морт.

И си вöсна сбетскöй зри-тельнöй герой. Сијос, мыј бнöз-на шоча удајтчывлс мијан литературалы, — лösöдны народбн радијана герой-лыс образ, нымыс кодлён вöлі ескö шуавсö быдбöн, кодлы подражайтисы ескö, кодлыс велбöчисы ескö-овны,—удајтчис кинолы.

Максим—народнöй герой. Максим—собирателнöй образ рабочој-большевиклон. Максим—сијо доблестнöй революционерјас пыс бтёк, кодјас, рабочој фелö вöсна, став унжалијес јоз бедлöсна беззаветној тышлыс сöкыд туј отчыдис борж-мён, ки отчыдис ез бор-рынгтивыны сыыс да ки от-чыдис ез кежлын бокö. Зритељ тöдö, гöгрвонос, мыј Максим—сценическöй образ, но сыны i выны збыл, подліној ікусство-лон, мыј сијо щоктö зрие лös верітны—Максим лојс

Мажаса ворпункт i во-нин лоас во-нинмунысөн

Мијан ворпунктын лösöдчана ужас ештöдöма но-јајбр 20 бд лун кежлö. Жеба мунб јозбс вербујтöм. Ворпунктка колö медавы 306 мортбс, а медалмас сöмын 177 мортбс. Пыружа-лан кадрын 135 морт.

IV-öd кварталса ворледан план тыртбм оран выжын. Пöрдöчом куза тыргыма 40 прöчент вылö да ыскас-сöм куза 13,7 прöчент вылö.

Пöрдöчомын бура уж-лбны Jakov Mansurskij, коди лунса нормајассö ти-ртала 180 прöчент вылö, Којушев, коди лунса нормасö ти-ртала 145 прöчент вылö да мукбдјас. Но колö шуны, мыј стахановецјасоб обслуживатбомыс жеб-на. Леспротторглон аппарат весір картупел оз вермы аскадын вајы.

Ми заводітім лösöдчыны кылбöчиг кежлö. Заготовітöма-нин 48 сурс штука нöр.

Мажаса ворпункт вор-зга кварталнöй планјассö ти-ртавліс срок кежлö. Ме ес-кода партіјадс, мыј i тајо сезонаын Мажа вор-пунктса рабочојјас, стаха-новецјас да производствен-нöй аппарат ворледан пла-ти-ртасны содтöдбн.

Мажа ворпунктса начальник ПАТОВ.

Нұта ужавны нöшта буржына

Ворледан уж вылыш ме-унаён бура. Асым уж ра-дејта. Уж нормајас пыр-ти-ртавлі дај кута тыртав-ны содтöдбн.

Колом во-к луннас вöлі ыскка 20—30 кубометрб, таво кута ужавны нöшта на буржыка. Уж производитељногбн кыпда нöшта вылбожык.

Мажа ворпунктса стахановка ЯЕЛФИМОВА.

Кајаслён, рабочој класслой царізмы да капитализм паныд повтöм да организованнöй выступленїејаслöи епоха.

Тајо i мöд картінаын мірадунбн чоломалам мијан-лыс Максимос—бур да газа зонмос, страстнöй, кус-кыстом большевикбс. I сы-лён пöс, душадб бостан речјас переплетајтчыны мијан воспријатиевын мелi, шутлïвöй сыланкывкод: „Крутится, вертится шар голубой...“ Тајо сочетаныи Максим ставнас—ду-шевнöй рабочој морт. I сыланкыв сывны, i йортјаскод гулатны, i, колоб-кб, ассыс олбöмс повтöг сетьны рабо-чој, народнöй фелö вöсна. I тајо збыл. I тајо правдаяс сбетскöй зри-тель радијас Максимос.

„Выборгская сторона“—вöзга кык картіналон продолженије да ітог. Максим, кын go да сурс мукбд Мак-

(Помсо вицöл 4 листбокы)

